

Τι κοινό έχουν οι Φράγκοι, οι Προτεστάντες, ο Παπισμός, η Μασονία, ο Κοραΐς, τα "Ορθόδοξα" κατηχητικά του 19ου και 20ού αιώνα και ο Διαφωτισμός; Φυσικά την ΑΓΝΟΙΑ και ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ τους από την Ορθόδοξη Παράδοση, και την ένταξή τους σε ένα αντιχριστιανικό σύστημα!

Ο χώρος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, που ήταν παροπλισμένος με τα όρια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, κατεκλείσθη από Προτεστάντες ιεραποστόλους. Η ιεραποστολή λέγεται «mission» και οι ιεραπόστολοι του Προτεσταντισμού, αλλά και του Παπισμού, που προηγήθησαν μερικούς αιώνες και δεν υπάρχουνε σήμερα, ονομάζονται «missionari». Δεν κάνουν ιεραποστολή, κάνουν προσηλυτισμό. Γι' αυτό εμείς χρησιμοποιούμε τον ξένο όρο, «missionari», για να τους χαρακτηρίσουμε και να τους διακρίνουμε από τους γνήσιους ιεραποστόλους του Ευαγγελίου. Οι missionari που έκαναν θραύση εδώ πέρα έμπαιναν στα σχολεία, έπαιρναν στα χέρια τους την εκπαίδευση, κ.ά.. Σκεφτείτε ότι οι κυβερνώντες ανέθεταν την εκπαίδευση στα χέρια των Προτεσταντών. Ο Καποδίστριας, ο καημένος, προσπάθησε να μετριάσει τα πράγματα. Έχω βρει εκθέσεις μισσιοναρίων, γιατί δούλεψα χρόνια σ' αυτά τα θέματα, και λέγανε «Μας κάνει τον φίλο ο Καποδίστριας ενώ είναι ο μεγαλύτερος εχθρός μας». Είναι το μεγαλύτερο εγκώμιο προς τον Καποδίστρια! Αλλά δεν μπορούσε να συμμαζέψει τα πράγματα, ο Καποδίστριας, διότι χρειαζόταν μέσα και δεν τα είχε. Κι έτσι προσπαθούσε να ελέγξει την κατάσταση. Δηλαδή να παρακολουθεί για να μη προχωρούν παραπάνω απ' ό,τι έπρεπε. Να προσφέρουν κάποια στοιχεία αλλά όχι να αιχμαλωτίζουν ψυχές, είτε γονείς είτε μαθητές, στον Προτεσταντισμό. Όταν ιδρύθησαν τα σχολεία του Καποδίστρια, που προσπάθησε το χάος εκείνο να το κάνει κράτος, ίδρυσε την Ιερατική Σχολή στον Πόρο και το Ορφανοτροφείο της Αιγίνης. Ήτανε τα ορφανά του πολέμου, τα παιδιά των θυμάτων του πολέμου. Και τι έκανε ακόμη; Οργάνωσε τράπεζα, συσσίτια, όχι μόνο στην Ιερατική Σχολή για να ζούμε μοναστηριακό τυπικό, αλλά οργάνωσε συσσίτια μεσημβρινά και βραδινά και στα παιδιά, που ήτανε φτωχόπαιδα και δεν είχαν να φάνε. Οι Προτεστάντες αυτοί τον κατηγορούσαν στις εκθέσεις τους, τα «reports», που έστελναν οι μισσιονάριοι στις εταιρείες τους: «Ο Καποδίστριας είναι αναχρονιστικός. Δεν είναι "up-to-date", σύγχρονος άνθρωπος και σκεφθείτε τι βάζει στα παιδιά να διαβάζουν το μεσημέρι: βίους Αγίων!». Ο Καποδίστριας εφήρμοζε το μοναστηριακό σύστημα. Και έβαζε ανάγνωσμα την ώρα του γεύματος και την ώρα του δείπνου, όπως στα κανονικά μοναστήρια (που δεν είναι τουριστικά κέντρα) αντί να κάθονται και να κουβεντιάζουν μεταξύ τους για τις ελιές και τα κοτόπουλα του μοναστηριού... Οπότε διαβάζουν πατερικά έργα και κυρίως το Συναξάριο της ημέρας, τους Αγίους της ημέρας. Λέμε καμιά φορά «Πώς οι μοναχοί χωρίς να πάνε σχολείο, ξέρουν γράμματα;» κι έχουμε αρκετούς μοναχούς που δεν έχουν πάει ούτε μια μέρα στο σχολείο. Κι όχι απλά ξέρουν γράμματα αλλά άμα τους ακούσεις να μιλούν νομίζεις ότι είναι καθηγητές πανεπιστημίου με έναν, πραγματικά, αμίμητο και άφθαστο ελληνικό λόγο. Πώς φθάνουν εκεί; Ακούνε όλη μέρα, ψάλλουν. Το μεγάλο Σχολείο της Ορθοδοξίας είναι το αναλόγιο του ψάλτη! Που αν είναι καλλιεργημένος και δεν ψάλλει για να περάσει η ώρα, ή με βαρεμάρα, αλλά αγωνίζεται για να καταλάβει και τα λόγια, τότε μαθαίνει. Θα τα πει μία

φορά, θα τα πει δέκα φορές και μετά θα μπάνει στο νόημα. Οπότε κατηγορούσαν τον Καποδίστρια διότι βάζει βίους Αγίων και δεν βάζει τα παραμυθάκια, όπως «Η Φαβιόλα, «Η κόρη του γαλακτοκόμη», κ.ά. που μας έφερναν και που τα μετέφραζε δυστυχώς κι ο μακαρίτης ο Τρεμπέλας. Λέει κι ο Γιανναράς και σ' αυτό έχει δίκιο, ότι «χαράμισε χιλιάδες ώρες ο Παναγιώτης Τρεμπέλας». Ήταν σπουδαίος, πράγματι. Αλλά ήταν το πνεύμα των οργανώσεων, όπου ζητούσαν να μιμούνται τους Προτεστάντες σ' ότι έκαναν, στην ιεραποστολή, κ.τ.λ.. Και τι έκανε; Μετέφραζε προτεστάντικα διηγήματα από τα αγγλικά και τα γαλλικά. Δεν μιλούσε καλά αλλά διάβαζε και καταλάβαινε σπουδαία. Μετέφραζε, δηλαδή, παραμύθια της Χαλιμάς... αντί να προβάλλουν τα ζωντανά παραδείγματα των Αγίων, την ένσαρκη, εν σώματι Ορθοδοξία, όπως είναι οι Άγιοι. Αν μελετήσετε περισσότερο τον Καποδίστρια θα δείτε γιατί τα' κανε αυτά. Ο Καποδίστριας ήταν Ρωμηός, ήταν Ορθόδοξος Έλληνας. Κι έγραφε, π.χ., ότι ο Κοραΐς και άλλοι στέλνανε παιδιά να σπουδάσουν στη Δύση για να γίνουν Φράγκοι, γιατί αν δεν γίνουν «μεγάλοι», αν δεν γίνουν Άγγλοι κ.ά., δεν σώζεται η Ελλάδα. Έτσι έλεγε, πίστευε και έπραττε ο Καποδίστριας (μη πείτε ότι συκοφαντώ γιατί όσα έχω διαβάσει για τον Καποδίστρια, δεν τα έχετε διαβάσει εσείς, με τόσα έγγραφα και αρχειακά στοιχεία που έχω δημοσιεύσει στα βιβλία μου). Ο Καποδίστριας, λοιπόν, κάθε άλλο! Έγραφε στον Ντεμποβί, έναν Ελβετό φίλο του, που τον βοήθησε πολύ, όπως και ο Εϊνάρδος και άλλοι: «Κοίταξε, εγώ έχω άλλο σκοπό. Τα παιδιά θα μεστώσουν πρώτα Ορθοδοξία και εθνικότητα στη πατρίδα. Και μετά θα πάνε έξω να σπουδάσουν. Κι εκεί έξω θα μελετούν πρωτίστως την ελληνική γλώσσα και την πίστη της Εκκλησίας μας, ώστε όταν έλθουν να κυβερνήσουν την Ελλάδα, το έθνος, ως Έλληνες και όχι ως ξένοι». Και γι' αυτό τον φάγανε τον Καποδίστρια. Αυτά τα κείμενα είναι δημοσιευμένα και από την κα Κούκου, την συνάδελφο της φιλοσοφικής σχολής και σήμερα είναι γνωστότατα. Έτσι ενεργούσε ο Καποδίστριας, (που, όπως έλεγε) «να μεστώσουν τα παιδιά στην Ελλάδα, την ελληνική παράδοση και την Ορθοδοξία» ώστε να έρθουν να κυβερνήσουν ως Έλληνες Ορθόδοξοι τον τόπο κι όχι ως όργανα των ξένων. Ο Καποδίστριας είχε υπ' όψιν του το παράδειγμα των Κολλυβάδων Πατέρων, όπως ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, ο Άγιος Αθανάσιος ο Πάριος, ο σπουδαίος θεολόγος ο Νεόφυτος ο Κausοκαλυβίτης και ο Άγιος Μακάριος, πρώην επίσκοπος Κορίνθου που οι Τούρκοι τον διώξαν από την Κόρινθο. Οι Κολλυβάδες Πατέρες λέγονται Νεοησυχαστές Πατέρες, δηλαδή αυτοί οι οποίοι ξανά 'φεραν στην επιφάνεια την παράδοση της Ορθοδοξίας, την παράδοση της πνευματικής ζωής για να μπορέσει να έχει κανείς κοινωνική ζωή. Δεν μπορεί να έχει κοινωνική ζωή εάν δεν έχει πνευματική ζωή. Οπότε, λοιπόν, οι Κολλυβάδες έφεραν στην επιφάνεια αυτή την ζωντανή παράδοση, που δεν έσβησε ποτέ στο Άγιον Όρος κι όλο τον ρωμαϊκό χώρο. Αλλά αναγκάστηκαν να την βγάλουν προς τα έξω γράφοντας βιβλία. Ο Αθανάσιος ο Πάριος και ο Νικόδημος ο Αγιορείτης είναι μεγάλοι συγγραφείς. Εικοσιοκτώ τόμοι, ογκώδη βιβλία, έχουνε γραφεί και πόσα άλλα λανθάνουν ακόμα στις βιβλιοθήκες του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου! Σπουδαία και τα βιβλία του Αγίου Αθανασίου του Παρίου, που είναι μέσα στο πνεύμα της παραδόσεως της Ορθοδοξίας αλλά και του έθνους. Τα εθνικά κείμενα του Αγίου Αθανασίου Παρίου είναι απaráμιλλα. Βλέπανε ότι ερχόταν από τη Δύση ο Διαφωτισμός με τις ανατρεπτικές ιδέες, της καταλύσεως των πάντων. Γιατί ο Διαφωτισμός ήταν ένα ρεύμα το οποίο άρδευε όλη την πραγματικότητα. Ήταν ένα πολυεπίπεδο κίνημα, ο Διαφωτισμός. Όπως ξέρετε, στη Δύση, έχουμε τρία μεγάλα ρήγματα. Δεν έχει ενότητα η Δύση, δυστυχώς! Εμείς έχουμε ενότητα. Δηλαδή, αν ψάξει κανείς θα βρει τη συνέχεια, θα υπάρχει. Άλλοτε είναι περισσότεροι που ενσαρκώνονται σ' αυτή τη συνέχεια, άλλοτε λιγότεροι ή άγνωστοι, που δεν τους βλέπουμε. Μου έλεγε ένας

γνωστός μου, τώρα που ερχόμουν, ότι διάβαζε τον Κόντογλου. Αιωνία του η μνήμη! Μεγάλος! Μου λέει «Διαβάζοντας ορισμένα του Κόντογλου βλέπω τα δικά σου, αυτά που λες. Γιατί;». Έχω διαβάσει αρκετά αλλά δεν έχω εντυπωθήσει στον Κόντογλου, όπως του έλεγα. Έχω μελετήσει άλλους συγγραφείς. Αλλά χαρακτηριστικά κείμενα του Κόντογλου, κυρίως τα διηγήματα και τα μυθιστορήματά του δεν τα έχω διαβάσει επιμελώς. Μόνο κομμάτια. Αλλά τα άλλα, τα θεολογικά του κείμενα, τα έχω διαβάσει. Ξέρετε γιατί και η ταπεινότητά μου μοιάζει με τον Κόντογλου; Διότι κάνουμε βουτιά στην ίδια θάλασσα. Αμα είναι μια θάλασσα γεμάτη μαργαριτάρια, πέφτεις στη βουτιά κι ό,τι αρπάξεις μαργαριτάρια θα' ναι. Επομένως δεν μπορεί να διαφέρουν ο Ρωμανίδης, ο Ιερόθεος Βλάχος, ο παπα-Γιώργης. Όποιος προσπαθεί –άλλος περισσότερο από 'μένα, εγώ λιγότερο απ' όλους– να βουτήξει σ' αυτή τη θάλασσα, θα βγάλει τα μαργαριτάρια της παραδόσεως στην επιφάνεια. Του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, οι Διδαχές, είναι σύντομα κείμενα, ίσα ίσα φτιάχνεις ένα βιβλίο. Κι όμως, όλη η ορθόδοξη Παράδοση κρύπτεται μέσα στις Διδαχές του! Τα κηρύγματά του προς το Γένος ήταν αυτά που κράτησαν την συνείδησή του ακμαία. Όσο περισσότερο καλλιεργείτο η πίστη, τόσο περισσότερο ενισχύετο και η συνείδηση της Παραδόσεως του Γένους. Οι ρίζες! αναζητούσαμε ρίζες! Όταν έλεγε «μάθετε τα παιδιά σας ελληνικά και να μη τα αφήνετε να μιλούν αρβανίτικα και ο,τιδήποτε άλλο. Κι εγώ θα προσεύχομαι για την ψυχή σας», δεν ήτανε ρατσιστής, δηλαδή σαν να έλεγε «τι τα θέλουμε τα αρβανίτικα;». Ο πατρο-Κοσμάς ήξερε πολλές γλώσσες αλλά ήξερε πρώτα απ' όλα ελληνικά. Και θα σας πω, γιατί έλεγε να μαθαίνουν και να διδάσκουν στα παιδιά τους ελληνικά: διότι στα ελληνικά είναι το Ευαγγέλιο! Να μπορούν τα παιδιά να καταλάβουν το Ευαγγέλιο, τη λειτουργία μας στο πρωτότυπο! Έτσι που φτάσαμε σήμερα, ολόκληρος Αρχιεπίσκοπος –την ευχή του να' χουμε– λέει να τα μεταφράσουμε κ.ά., «διότι δεν καταλαβαίνουν». Μα δεν θα χαλάσουμε εμείς την λατρεία μας! Θα κατηχήσουμε τον κόσμο ώστε να προσπαθεί να φτάσει σε ένα επίπεδο που να καταλαβαίνει. Δεν ισχύει το «πονάει δόντι κόβει κεφάλι». Αυτή είναι λανθασμένη πολιτική που την κατάλαβε κι ο Μακαριώτατος και πήρε πίσω αυτό που έλεγε. Ο πατρο-Κοσμάς επέμενε, «να μάθετε ελληνικά, διότι στα ελληνικά είναι το Ευαγγέλιο!». Οι Κολλυβάδες Πατέρες, λοιπόν, έβλεπαν αυτό το πολυεπίπεδο κίνημα από την Δύση, το οποίο ήταν το τρίτο ρήγμα, ρηγματικός σταθμός στην πορεία της Δύσεως. Το πρώτο ήταν η Αναγέννηση. Πολλοί, ακούτε την λέξη «Αναγέννηση» και λέτε «τι ωραίο». Δεν υπάρχει χειρότερο δημιούργημα από την Αναγέννηση! Δείτε, εν στροφή στην ρωμανικότητα, κυρίως στην φραγκολατινική παράδοση της Δύσεως, όλους τους μεγάλους. Ο Σιντερμιχ, ένας μεγάλος που έγραψε ογκώδες βιβλίο για την Αναγέννηση, λέει ότι είναι η «περίοδος σκότους». Γιατί, τι κάνει; «Αποσπά τον άνθρωπο από τον Θεό, αποσπά τον άνθρωπο από τον Παπισμό (αυτό είναι ωραίο) αλλά τον προσκολλά στον εαυτό του και στα γήινα». Δηλαδή ο σκοπός δεν ήταν να απελευθερώσουν τον άνθρωπο από ό,τι τυρρανικό στοιχείο υπήρχε στη Δύση αλλά να τον κάνουν να πάψει να έχει σχέση με το Θεό. Αυτή η κατάσταση συνεχίζεται σήμερα. Αυτό που λέμε «χωρισμός Εκκλησίας-Πολιτείας» είναι: «τι θέλουμε και μιλούμε για Θεό, πίστη, κ.τ.λ.»;. Αυτή είναι η έννοια του «χωρισμού». Διοικητικός χωρισμός, υπάρχει. Κι εγώ δεν είμαι βουλευτής ή υπουργός κι ούτε ο Αρχιεπίσκοπος είναι πρωθυπουργός. «Η παπάς παπάς ή ζευγάς ζευγάς», που λέει ο λαός. Με το να μιλείς δεν μπορεί να σου κλείσει το στόμα ο άλλος! Θα πεις «μπράβο κε Παπούλια που επιτέλους κατάλαβες ότι έχουμε και λίγη αξιοπρέπεια». Δεν θα τα «κατεβάζουμε» συνεχώς –συγγνώμη για την έκφραση– αλλά τόσα χρόνια «τα κατεβάζουμε» για να μη κάνουμε πόλεμο. Μα όσο σε βλέπουν αδύνατο τόσο σου δίνουν καρπαζιές. Ακόμα και οι Αλβανοί –γιατί έχει πίσω το θηρίο των Ηνωμένων Πολιτειών.

Επομένως, το να τοποθετηθείς σ' αυτά τα θέματα δεν είναι πολιτικολογία ούτε είναι υπέρβαση καθήκοντος. Κάθε Έλληνας έχει δικαίωμα να εκφράζεται δημόσια και ελεύθερα, κατά το Σύνταγμα, αρκεί να μην προσβάλλει τον άλλον. Έτσι, λοιπόν, το πρώτο ρήγμα ήταν η Αναγέννηση. Σπάσανε, χωριστήκανε. Από την μία πλευρά ένας ογκόλιθος που λεγότανε Παπισμός και από την άλλη πλευρά ένας κόσμος που πιέζεται από τους διανοούμενους, όχι να εγκαταλείψει τον Πάπα αλλά να εγκαταλείψει το Θεό. Τότε, περίπου, γεννήθηκε μια ωραία αγγλική παροιμία: μια μάνα αγγλίδα έπλενε το παιδί της στη λεκάνη (που είχανε εκείνη την εποχή) και από τη βιασύνη της, μαζί με το απονέρι, πέταξε και το παιδί. Αυτό κάμαν: αντί να πετάξουν τα βρομονέρια, πέταξαν και το Θεό μαζί! Το δεύτερο ρήγμα είναι το 1517, η θρησκευτική και εκκλησιαστική επανάσταση, η Μεταρρύθμιση, ο Προτεσταντισμός. «Προτεσταντισμός» σημαίνει «διαμαρτύρηση». Ο Λούθηρος και όλοι οι άλλοι που ακολούθησαν, οι οποίοι κι αυτοί προσπαθώντας να απαλλαγούν από την κυριαρχία του Πάπα και του Παπισμού, έκαναν «άλμα» όχι τριπλούν αλλά έκαναν «άλμα πολλαπλούν», δήθεν ότι θα φτάσουν στον 1ο αιώνα και στην ουσία ξέφυγαν απ' όλη την Παράδοση της Εκκλησίας. Αυτά προσπάθησαν να κάνουν. Και μας δημιούργησαν 600 περίπου προτεσταντικές παραφυάδες που είναι χειρότερες από τον Παπισμό. Βέβαια, η ρίζα όλου του κακού είναι ο Παπισμός. Αυτός εγέννησε όλη αυτή την ακαταστασία στο Δυτικό κόσμο. Οπότε διαλύθηκε ο κόσμος πολιτιστικά, ανθρωπιστικά με την Αναγέννηση, διαλύεται κι ο κόσμος της Δύσεως θρησκευτικά κι εκκλησιαστικά, με την Μεταρρύθμιση. Μετά από τα τέλη του 16ου με αρχές 17ου αιώνας ήρθε ο λεγόμενος Διαφωτισμός. Ο Διαφωτισμός είναι η κυριαρχία του λογικού, η αυτοθεοποίηση του ανθρώπου. Μάλιστα στην Γαλλική Επανάσταση, που είναι η απόληξη του Διαφωτισμού, αυτή τη κυριαρχία της λογικής του ανθρώπου την εξέφρασαν ο μασόνος Ροβεσπιέρος (το κύριο χαρακτηριστικό του Διαφωτισμού είναι η Μασονία), οι Ιακωβίνοι. Ο Ροβεσπιέρος ανεκήρυξε την λατρεία, adoration, της θεάς Λογικής. Είναι η Raison, ο Λόγος, η Λογική, η απολυτοποίηση της λογικής του ανθρώπου. Και μάλιστα, επειδή ήταν μασόνος είχε κάποια θρησκευτικά. (ακούει ο άλλος «ο Θεός και ο Θεός». Μα για «θεό και θεό» μιλούν και οι μασόνοι. Εμείς δεν έχουμε «θεό». Έχουμε τον Πατέρα του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα. Αυτός είναι ο Θεός μας. Δεν είναι ο Θεός αόριστος.) Οπότε τι κάνανε; Στην Παναγία των Παρισίων, τον παπικό ναό –δε φταίει βέβαια ο ναός– κάμανε μια γιορτή του Υπερτάτου Όντος. Είναι αυτό που λέγεται «μια ανωτέρα Δύναμη» κ.τ.λ. (αυτά είναι μασονικά. Αν ακούτε κάποιον να λέει –εκτός κι αν είναι ανίδεος ο άνθρωπος και το λέει επειδή δεν ξέρει– «πιστεύω σε μια ανωτέρα Δύναμη, σε ένα ανώτερο Όν, κ.τ.λ.», αυτό είναι Μασονισμός, είναι η ορολογία του Μασονισμού). Στην εορτή του Υπερτάτου Όντος πήρανε μια πόρνη, κοινή γνωστή πόρνη στη Γαλλία της υψηλής αριστοκρατίας. Οι Γάλλοι είχανε πολλούς «οίκους». Οι οίκοι αυτοί ήταν οίκοι ανοχής αριστοκρατικοί. Πηγαίνανε εκεί για να παίξουν μπιλιάρδο και διάφορα άλλα και είχανε και προμήθεια γυναικών και αγοριών. Αυτά τα έχει γράψει ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος στην Ιστορία του Ευρωπαϊκού Πνεύματος, δεν είναι εφευρήματα δικά μου. Και όποιος διαβάζει ιστορία ξέρει τα πράγματα, Την γύμνωσαν [την πόρνη] και την έβαλαν γυμνή πάνω στην αγία τράπεζα της Παναγίας των Παρισίων. Και μετά τρέχαν όλοι και την προσκυνούσαν, την φιλούσαν, κ.ά., ως θεά Raison, θεά Λογική. Έτσι λατρεύτηκε η θεά Λογική από την Γαλλική Επανάσταση. Ήταν η κορύφωση του Διαφωτισμού. Ο Διαφωτισμός είχε, ως μόνο θετικό στοιχείο, την εξέλιξη στις επιστήμες. Γι' αυτό και ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Νικηφόρος Θεοτόκης κ.ά. εδέχτηκαν την πρόοδο της επιστήμης, όπως ο Μέγας Βασίλειος, ο Χρυσόστομος, οι Γρηγόριοι κ.ά.. Άλλο η επιστήμη που πρέπει να ενισχυθεί, να προοδεύσει ως έρευνα και άλλο αυτά τα αίσχη. Ο

Διαφωτισμός έχει ένα επίπεδο στην πολιτική ζωή, στις διαλεκτικές μεταξύ Φεουδαρχίας-Αστισμού, Αστισμού-Σοσιαλισμού, Σοσιαλισμού-Μαρξισμού, κ.τ.λ.. Όλα αυτά μας ήρθαν από τη Δύση. Ποιος θα μας σώσει πιο γρήγορα και περισσότερο. Μετά ήταν ένα επίπεδο εκκλησιαστικο-πνευματικό και ένα επίπεδο κοινωνικό, κοινωνικής μεταρρυθμίσεως. Τότε για πρώτη φορά με την Γαλλική Επανάσταση, εισήχθη ο όρος «αλλαγή». Γι' αυτό και ο μακαρίτης ο Ανδρέας επανέφερε το σύνθημα της Γαλλικής Επανάστασης. «Αλλαγή» από τι και σε τι; «Αλλαγή» απ' ό,τι θεωρείται γι' αυτούς καθυστερημένο, πεπαλαιωμένο όπως λέγανε οι Προτεστάντες για τον Καποδίστρια. Ότι ήταν «obsolete», πεπαλαιωμένος, διότι έβαζε στα παιδιά να διαβάζουν τους βίους και το παράδειγμα των Αγίων μας. Έτσι, λοιπόν, οι Κολλυβάδες βλέποντας ότι μας έρχονται όλα αυτά τα έργα προέβαλαν τα ορθόδοξα πρότυπα. Γι' αυτό αρχίζουν να ανασυντάσσουν, μέσα από τις πηγές, βιογραφίες των μεγάλων ασκητικών και πνευματικών μορφών της Ορθοδοξίας, να προβάλλουν τους Αγίους. Εν συνεχεία τους Μάρτυρες. Πώς βγήκαν όλοι οι μεγάλοι Μάρτυρες, οι Νεομάρτυρες κατά του Οθωμανικού καθεστώτος; Διότι ήσαν συνεχώς μέσα σ' αυτό το πνεύμα, του μαρτυρίου, της ομολογίας. Ο Χριστιανός δεν σκοτώνει τον άλλον αλλά θυσιάζεται. Και το αίμα του ποτίζει το δέντρο της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας. Αυτή είναι η δική μας θεολογία και κοινωνική πρακτική. Έτσι λοιπόν, προβάλλουν συνεχώς τους Αγίους, τους Μάρτυρες ως απάντηση στα πρότυπα που μας παρουσίασε ο Διαφωτισμός, που μας παρουσίασαν οι Φράγκοι, οι μισσιονάριοι και οι διαφωτιστές. Μπορεί να είχαν διαφορές μεταξύ τους αλλά συνητόντο στην προβολή του πολιτισμού τους. Έλεγε ένας γερμανός καθηγητής, ο Peter Kalverau, τον οποίο γνώρισα (και μου έχει γράψει μια πολύ καλή κριτική στη ελληνική διδακτορική μου διατριβή που ασχολούμαι με αυτά τα θέματα), σε ένα ογκώδες βιβλίο του «America und die orientalischen Kirchen» (Η Αμερική και οι Ανατολικές Εκκλησίες) ότι η ιεραποστολή, η mission και τα αντιτορπιλικά των Ευρωπαίων πηγαίνανε «hand in hand», χέρι με χέρι. Η πολιτική δια της θρησκείας. Propagandio fidei per scientiae, «προπαγανδισμός της πίστεως δια της επιστήμης». Μπαίνανε στα σχολεία και διέφθειραν τις ψυχές των ανθρώπων. Αυτό που γίνεται και σήμερα, εν πολλοίς. Και δεύτερο: «προπαγάνδα της πατρίδος δια των μέσων ιεραποστολής»! Αντίθετα, ο Καποδίστριας ακολουθεί το παράδειγμα των Κολλυβάδων. Για να καταλάβετε, σχετικό είναι κι αυτό με το Χρυσόστομο, που του φώναζε ο ιερέας κάτω από τον άμβωνα: «Πάτερ μου καλά τα λες αλλά θα μας κάμεις τα παιδιά καλογήρους!», επειδή μιλούσε για τα παιδιά και την πνευματική ζωή (σώζεται η ομιλία). Και πάνω απ' τον άμβωνα –που τότε ήταν ένα υπερυψωμένο βήμα κι όχι «περιστερώνας», όπως σήμερα, πάνω στους τοίχους– που αν άκουγες Χρυσόστομο, τον είχες χίλια χρόνια στ' αυτιά σου, του λέει ο Χρυσόστομος: «Αδελφέ μου, δεν σου ζητώ να τον κάμεις καλόγηρο. Χριστιανό να τον κάνεις!». Δεν διαβάζουμε, λοιπόν, αυτά τα κείμενα για να γίνουμε καλόγηροι. Χριστιανοί να γίνουμε! Τι διαφέρει ο μοναχός από εσάς ή από εμένα αν θέλουμε να είμαστε Χριστιανοί; Άσκηση κάνει εκείνος, άσκηση πρέπει να κάνουμε κι εμείς. Πνευματική ζωή, εκείνος, που είναι μέσα στο χώρο της ασκήσεως, πνευματική ζωή κάνουμε κι εμείς: νηστεία, προσευχή, ακολουθίες, γονυκλισίες, λέμε την ευχή, κ.τ.λ.. Αν λ.χ. έλθει κάποιος να σε συμβουλευτεί και σε ρωτά πώς θα πολεμήσει κάτι, θα του πεις «την ευχή, παιδί μου». Το ίδιο λέει και ο γέροντας, ο π. Παρθένιος από το Άγιον Όρος: «Την ευχή! Χτύπα τον Διάβολο με την ευχή!». Το «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με» είναι το μεγαλύτερο όπλο κατά του Διαβόλου! Δεν διαφέρει ο μοναχισμός από 'μας. Μόνο, που αυτά που κάνουμε εμείς εδώ εκείνος τα κάνει με μεγαλύτερη τελειότητα και μεγαλύτερη δυνατότητα προόδου μέσα στην μοναστική αδελφότητα. Ο π. Παΐσιος μια φορά –την ευχή του να 'χουμε– όταν τον ρώτησα κάτι τέτοιο,

μου λέει : Άκουσε, παιδί μου, να πολεμάτε! Γιατί όταν ο άνθρωπος μείνει ακίνητος, μαρμαρώνει από το κρύο, ψύχεται. Κινείστε, λοιπόν. Εσείς κάνετε σημειωτόν εμείς κάνουμε και μισό βήμα παραπάνω, κοντά είμαστε. Κάνε σημειωτόν αν δεν μπορείς να προχωρήσεις και κάποια στιγμή θα κάνεις άλμα! Σ' τα μαζεύει ο Θεός όλα μαζί κι εκεί που δεν το περιμένεις καλύπτεις όλη την απόσταση που θα μπορούσες να κάνεις στο διάστημα που κάνεις σημειωτόν. Αυτή, λοιπόν, είναι η ενότητα. Στη Δύση, στη Φραγκιά, λένε οι Παπικοί (γιατί οι Προτεστάντες όλα αυτά τα θεωρούν περίεργα, δουλεύουν μόνο με την διάνοια. Εκεί είναι που ταυτίζονται με τον Διαφωτισμό, στην θεοποίηση της διανοίας) λένε «Άλλη η πνευματικότητα των μοναχών και άλλη η πνευματικότητα στο κόσμο»! Τι δηλαδή, εμείς είμαστε «διαβολάκια»; Τι θα πει «άλλη πνευματικότητα»; Η ενότητα είναι το αναλόγιο του ψάλτη. Η αναμώχλευση όλης της πνευματικής ιστορίας και του πνευματικού μας βίου βρίσκεται σ' αυτά τα βιβλία. Τα ίδια βιβλία έχουν και στα μοναστήρια! Δεν έχουν άλλα στο μοναστήρι κι άλλα εδώ. Γι' αυτό στη Δύση, αν πάτε να δείτε στον κόσμο, αυτά τα οποία κάνουν (που μπήκαν και στους μοναχούς), είναι τα τραγουδάκια του κατηχητικού σχολείου: «Συ που κόσμους κυβερνάς... », «τα χριστιανόπουλα», άλλα του Μότσαρτ και του Μπετόβεν, που τραγουδούσαν και τραγουδούν στις Στοές των μασόνων και στις προτεσταντικές εκκλησίες, τα φέραμε κι εμείς!! Θέλεις εμβατήριο; Ψάλλε το «Τη Υπερμάχω»! Είναι ο εθνικός μας Ύμνος επί τούς αιώνες. Αυτός ήταν ο εθνικός μας Ύμνος, μαζί με το «Σώσον Κύριε τον λαόν σου». Καταλαβαίνετε; Αποξενωθήκαμε μόνοι μας δήθεν για να γίνουμε Ευρωπαίοι και εκκλησιαστικά. Αυτό είναι το μεγάλο λάθος που έγινε. Δεν κατηγορούμε κανέναν αλλά πρέπει να καταλάβουμε ότι κάναμε έγκλημα. Λέω πάλι: ο Τρεμπέλας, αυτό το μεγάλο κεφάλαιο, καθόταν και χαράμιζε το μυαλό του για να μεταφράσει (από τα γερμανικά) το «Η θυγατέρα του γαλακτοπόλη». Εγώ τα έχω βρει και στα αγγλικά, όλα αυτά, στα αρχεία των μισσιοναρίων. Και τότε ξύπνησα, στα εικοσιεννιά με τριάντα μου χρόνια που τα μελέτησα... και έλεγα «Κοίταξε, ο Τρεμπέλας τώρα με τη “Φαβιόλα” και τη “Περπέτουα”... Κάποια όμως έχουν μια βάση αγιολογική κι αυτά τα δεχόμαστε ευχαρίστως. Γι' αυτό «Αιωνία του η μνήμη»

Του κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού Τμήμα ομιλίας που δόθηκε στην εκκλησία του Αγ. Αντύπα, στο Γουδί Αττικής, στις 03-11-2005. Απομαγνητοφώνηση: Θ. Α. Επιμέλεια: Θ. Φ. Δ.